

■ професіонали

Сапери Андрій та Іда

Майора Андрія Кудінова та його чотирилапу помічницю Іду добре знають бійці, які торік боронили Луганщину. Цей злагоджений саперський тандем за сім місяців служби у зоні АТО знешкодив десятки «пекельних машинок» і вибухонебезпечних предметів.

5
стор.

■ корисно знати

Щоб мобільний не став знахідкою для ворожих спецслужб

Пропонуємо вашій увазі спеціальну пам'ятку для співробітників відомства, яка допоможе убезпечитися від використання мобільного телефону як джерела інформації для ворога.

6
стор.

■ дата

Вимір державності

Прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року поставило перед молодією державою завдання ухвалення нового Основного закону, який став би надійним фундаментом розбудови країни на принципах народовладдя.

7
стор.

Прикордонник України

№ 24 (5518)
24 червня 2016 року

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

України

Чотирилапе військо

4
стор.

■ кордон за тиждень

Державний кордон України перетнуло **1,641 млн** осіб та **368,7 тис.** транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **156** осіб, зокрема **10** незаконних мігрантів

Вилучено **11** одиниць зброї, **813** боєприпасів та **2,3** кг вибухівки

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **1,047 млн** гривень

■ коротко про головне

7-ма хвиля: можлива, але не обов'язкова

Необхідність проведення сьомої хвилі мобілізації в Україні залежить від кількості контрактників, які поповнять Збройні Сили, і від ситуації на фронті. Про це заявив Міністр оборони України Степан Полторак. «Ми набрали майже 33 тисячі контрактників. Це 5-6 тисяч осіб щомісяця. Якщо така динаміка збережеться, то ми можемо перекрити нашу потребу. І тоді не потрібно проводити мобілізацію», – підкреслив глава оборонного відомства. Він також зазначив, що нова хвиля можлива за умов різкого загострення ситуації на Сході. Нагадаємо, у зв'язку з проведенням Антитерористичної операції на сході країни було проведено шість черг мобілізації. Раніше Президент Петро Порошенко заявляв, що в Україні робиться все можливе для того, щоб уникнути нової. Наразі готується демобілізація військовослужбовців п'ятої черги. Звільнення мобілізованих шостої черги планується провести в серпні-вересні нинішнього року.

Петро ЖУЧОК

Стовідсоткове протезування

Як повідомив Віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко на сьогодні державою здійснено все необхідне протезування, в тому числі за кордоном, для тих учасників АТО, які потребували його у 2015 році. Крім того, наразі ще вісім українських героїв готуються до протезування. Павло Розенко підкреслив, що до кінця поточного року заплановане протезування за кордоном 14 учасників АТО. Також посадовець запевнив, що для цього є необхідні кошти та відповідні цільові програми й пообіцяв, що держава забезпечить кожного інваліда-учасника АТО необхідними технічними й засобами протезування.

Руслан ЧЕРНЮК

Якісним дорогам бути

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман заявив, що Уряд сконцентрує зусилля на розробленні стратегії розбудови транспортних коридорів в Україні, визначенні ресурсів фінансування та проведенні публічних закупівель для того, щоб забезпечити початок повномасштабного будівництва українських доріг з весни 2017 року. Зокрема, він наголосив, що проводитимуться публічні тендери і закупівлі, «щоби кожна копійка була ефективно та раціонально використана». Володимир Гройсман також повідомив, що Уряд залучить представників Світового банку, які спільно з українськими фахівцями побудують стратегію розвитку українських доріг. Адже маючи такий колосальний потенціал географічного розташування, не використати його з метою перетворення на впливового транзитера – просто злочин, підкреслив Глава Уряду.

Юрій ЗАНОЗ

■ зі святом!

Щиро вітаю вас із державним святом – 20-ю річницею прийняття Конституції України!

Двадцять років тому Верховна Рада України, висловлюючи суверенну волю громадян нашої держави, прийняла Основний закон України – Конституцію, що увійшла в суспільне життя як головний оберіг державності та демократії, гарант незалежності та соборності України.

Саме конституція згуртує та об'єднає націю у найбільш відповідальні періоди історії. На жаль, сьогодні українці змушені боротися за власну національну державність, відстоювати своє конституційне право на вільний вибір і краще життя.

Захист Вітчизни, незалежності й територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком кожного громадянина України.

■ пам'яті жертв війни

З журбою та вірою в перемогу

У День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні Президент Петро Порошенко взяв участь у церемонії покладання квітів до могили Невідомого солдата. Разом з ним пам'ятною ходою пройшли ветерани Другої світової війни та АТО, Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, Голова Верховної Ради Андрій Парубій, а також члени Уряду.

Ольга МІРОШНИЧЕНКО

Церемонія відбулася у Меморіалі Вічної Слави. Її учасники пройшли Алеєю Полеглих Героїв, де знаходяться 34 могили воїнів, загиблих у роки Другої світової війни, та вшанували їхню пам'ять хвилиною мовчання.

– Трагедія Другої світової війни, розв'язаної гітлерівським та сталінським режимами, опалила українців ще у вересні 1939-го, але з 22 червня 1941 року Україні судилося надовго стати великим полем бою, землею, що фактично спливала людською кров'ю, – зазначив у своєму виступі Петро Порошенко.

Він підкреслив, що війна, яка 75 років тому прийшла на українську землю, не оминула жодної родини, спричинивши незліченні жертви, руїни та спустошення.

– Піднявшись проти ворога, наші земляки мужньо боролися на фронтах та у під-

піллі. Тільки у лавах Червоної армії воювали близько 9 мільйонів вихідців з України, майже половина з них віддала своє життя за Вітчизну та свободу народів Європи. Невід'ємною складовою цієї справедливої боротьби був український визвольний рух, учасники якого самовіддано боролися свою землю від нацистської навали, реалізуючи споконвічне прагнення до державної незалежності, – наголосив Президент.

Також Глава держави щиро подякував захисникам Вітчизни усіх поколінь за силу

духу, мужність і патріотизм. Він висловив упевненість у тому, що спільними зусиллями буде відновлено цілісність держави та встановлено мир на українській землі.

– Це священний обов'язок кожного перед жертвами Другої світової війни та героями, які полягли за волю і європейський вибір Українського народу, – заявив Президент.

Завершив церемонію урочистий марш Роти Почесної Варти Президента України, яка представляє усі види Збройних Сил України. ■

■ безпека держави

Контррозвідка не спить!

За останній рік співробітники Служби безпеки України ліквідували 30 терористичних груп, що готувалися російськими спецслужбами для подальшого здійснення диверсій не тільки у районі проведення антитерористичної операції, але й у мирних регіонах.

Андрій КУЧЕРОВ

Ні для кого не секрет, що російські спецслужби ведуть на території нашої держави безпрецедентну за масштабами розвідувально-підривної діяльність, використовуючи весь арсенал розробленої ними «гібридної війни». Проти України росіяни задіяли професійних шпигунів, «агентів впливу» серед політиків і посадовців та багатьох пересічних громадян, задурених росій-

ською пропагандою. Результативність СБУ в протистоянні російській активності доводить статистика: протягом червня 2015 – травня 2016 року за матеріалами контррозвідки СБУ відкрито 367 кримінальних проваджень. З них – 76 за державну зраду, ще три – за шпигунство.

Наразі під слідством перебувають 13 агентів російських спецслужб: заступник начальника штабу АТО, підполковник Національної гвардії, співробітник відділу кадрів військової частини та військовослужбовець Збройних Сил. Серед них також кілька мешканців різ-

них областей, які перебували на оперативному зв'язку зі спецслужбами РФ і передавали інформацію з обмеженим доступом.

Стосовно 22 осіб уже набрав законної сили обвинувальний вирок суду. Зокрема, до дев'яти років позбавлення волі засуджено кадрового співробітника Головного розвідувального управління Генштабу збройних сил РФ, громадянина Росії. Він вербував наших співвітчизників і намагався отримати таємну документацію про зразки новітнього українського озброєння. 12 років ув'язнення також отримав колишній офіцер Повітряних сил ЗСУ, який дав письмову згоду працювати на ФСБ РФ. Зрадник передавав росіянам інформацію про маршрути польотів наших військових літаків. А колишній нацгвардієць, котрий збирав розвідувальну інформацію за завданням російської спецслужби, відбуватиме покарання протягом дев'яти років.

Для запобігання та припинення протиправної діяльності, яка становить загрозу національній безпеці держави, за матеріалами СБУ заборонено в'їзд на територію України 1569 іноземним громадянам, у тому числі 387 громадянам Росії.

Контррозвідка активно протидіє спробам спецслужб РФ створити фейкові народні республіки в різних регіонах України. Співробітники СБУ блокували наміри росіянів та їхніх спільників утворити народну раду Бессарабії, республіку Буджак, народну раду Миколаєва тощо. Через ці псевдоутворення планувалося дестабілізувати суспільно-політичну ситуацію в країні. Зловмисники також планували через «агентів впливу» ініціювати внесення до Верховної Ради законопроектів щодо федералізації нашої держави. ■

Голова Державної прикордонної служби України генерал-полковник Віктор НАЗАРЕНКО

■ повітряний рубіж

Бачити краще, злетіти швидше

Співробітники Центру планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху (Украероцентр) розгорнули віддалене робоче місце у Головному центрі управління службою прикордонного відомства.

Володимир ПАТОЛА

Новинка надасть вартовим рубежу доступ до інформації Украероцентру і дозволить краще спостерігати за повітряним простором прикордонних районів. Тепер «зелені кашкети» бачитимуть літальні апарати вірогідних порушників у реальному часі.

Крім того, робоче місце дає змогу повністю автоматизувати подання заявок на використання повітряного простору і планів польо-

тів прикордонної авіації. Наші літаки і вертольоти у разі термінових вильотів стартуватимуть швидше і працюватимуть практично без ризику зіткнення з іншими об'єктами в повітрі. Це значно скоротить загальний час повітряної евакуації поранених і дозволить оперативно вислати небесні патрулі для моніторингу рубежу.

З часом можна буде відмовитися від використання діючої зараз AFTN (автоматизованої фіксованої телекомунікаційної мережі), а це у свою чергу зменшить кількість непотрібних більше супровідних документів і навантаження на посадових осіб, які їх відпрацьовують під час кожного вильоту. Зловмисникам і ворогу стане важче перехопити інформацію перед вильотом пілотів-прикордонників, а вартові держрубежу своєчасно помічатимуть кожну повітряну ціль порушника чи противника. ■

■ тренування

Вогонь у морі

Прикордонники Маріупольського загону Морської охорони провели навчальні стрільби. До занять залучилася майже половина особового складу загону.

Мирон СИДОР

О 5-й годині ранку корабель і чотири катери з особовим складом вийшли в море. «Грифи» по черзі відпрацювали артилерійські вправи по над-

водній та повітряній цілях. Швидко помічений об'єкт, коротке переслідування, блискавичне наведення, стовп вогню серед ясного дня і важка хмара порохового диму. Екіпажі працювали швидко та злагоджено, команди виконувалися вчасно й чітко. Неушкоджених цілей не залишилося.

Згодом перехресний вогонь відкрили відразу з двох крупнокаліберних кулеметів: «НСВТ-2М» та ДШКМ калібру 12,7 мм. Традиційно, перші ж постріли досягли своєї цілі, умовного противника знищено.

Екіпаж корабля спеціального призначення «Онiкс» та військовослужбовці відділу спеціальних дій на воді вправлялися у боротьбі з підводними диверсантами, стрільбі з ПК, АКСУ та метанні ручних осколкових гранат (РГД-5) з борта корабля.

Близько 21-ої години корабель та катери Морської охорони Держприкордонслужби повернулися до пункту постійної дислокації. Керівники стрільб зазначили, що задоволені діями підлеглих.

Командир загону капітан 1 рангу Микола Сирінський подякував військовослужбовцям і відзначив найвправніших: старших матросів Віталія Лисюру та Олексія Миронова. Такі заняття безумовно додадуть впевненості у власній вправності та потужності довіреної зброї особовому складу під час щоденних виходів на охорону державного рубежу і територіальних вод України в бойових умовах. ■

■ професіонали

Довести до автоматизму

На базі Окремої комендатури охорони і забезпечення в Кисві відбулася перевірка на професійну придатність до виконання обов'язків за посадою офіцерів Адміністрації Держприкордонслужби України. Окрім нормативів з фізичної підготовки та стрільби, уже традиційно відпрацьовувалися навички з тактичної медицини.

Володимир ПАТОЛА

Підготовка особового складу зараз орієнтована насамперед на забезпечення практичної можливості зберегти життя, здоров'я та виконати бойові завдання. У реальних умовах вчасно зроблений перший постріл і вправне переведення вогню часто мають не менш важливе значення ніж точність. Тому після «розминки» в інтерактивному тирі офіцерам необхідно було, вклавшись у десять секунд, вихопити з кобури пістолет ТТ, підготувати його до бою і влучити в три цілі.

Не можна сказати, що результати ідеальні, ще є над чим працювати, але ті, в кого раніше виникали труднощі, цього разу виконали вправу повністю самостійно і без затримок, при цьому

відстрілялися з непоганим результатом, – зазначає старший офіцер з вогневої підготовки управління професійної підготовки персоналу АДПСУ полковник Ігор Павлов. – Уже традиційно продемонстрували відмінну точність і швидкість начальник відділу територіальної оборони та організації антитерористичних заходів полковник Володимир Якимчук, заступник начальника управління прикордонної служби полковник Володимир Марчук та начальник відділу розвитку інтегрованої охорони кордону полковник Сергій Шевчук.

Контроль навичок надання невідкладної медичної допомоги в бою інструктор з тактичної медицини ГО «Патріот» Ірина Костенко проводила особисто. Волонтери цієї громадської організації на запрошення представників управління медичного забезпечення АДПСУ уже давно допомагають у підготовці вартових рубежу. За підсумками контрольної заняття Ірина зазначила, що «зелені кашкети» дуже відповідально поставилися до занять і продемонстрували непогані часові показники.

Сьогодні кожен військовослужбовець, незалежно від займаної посади і специфіки своїх обов'язків, повинен володіти знаннями і навичками для виконання завдань у бойових умовах, – зазначив заступник начальника управління професійної підготовки персоналу

– начальник відділу навчальних закладів полковник Володимир Соляр. – Офіцери Адміністрації під час контрольно-перевірочного заняття продемонстрували непоганий рівень підготовки, але, враховуючи вимоги часу, будемо докладати усіх зусиль для подальшого розвитку їх фізичних можливостей, професійних та бойових навичок. ■

■ гарячі будні

«Дипломатія» по-монгольськи

За документами «Мерседес» із дипломатичними номерами російської реєстрації, що прибув до пункту пропуску «Дякове», повинен був перевозити дипломатичну пошту з Москви до Риму. Двоє громадян, які слідували в авто, надали мукачівським прикордонникам дипломатичні паспорти співробітників посольства Монголії в Росії. Проте, володіючи попередньою інформацією про можливе переміщення заборонених предметів згаданим транспортом, правоохоронці одразу ж поінформували колег із Служби безпеки та Державної фіскальної служби України про підозрілий вантаж. Підозри у прикордонників посилювалися, коли на автомобіль зреагував службовий собака, натренований на виявлення тютюнових виробів. Відтак було проведено поглиблений огляд авто, в результаті якого виявилось, що дипломати намагалися провезти у салоні «Мерседеса» 29 тисяч пачок сигарет. Наразі проводиться подальша перевірка.

Ігор ПЛЕТЕНЬ

Підризна контрабанда

Реалізуючи інформацію оперативників Держприкордонслужби, міжвідомча група у складі прикордонників та співробітників СБУ затримала нашого співвітчизника, коли той намагався незаконно перетнути державний кордон. Більше того, на ділянці відділу «Жовтневе» Харківського загону правопорушник планував перемістити з території Росії цілий арсенал вибухівки. Зокрема, українець спробував завести в Україну один кілограм пластиду із запалом, сім тротилових шашок і гранати РГД-5. Наразі зловмисника затримано та передано компетентним органам. Розпочато слідчі дії.

Сергій ЯКИМЕЦЬ

10 азіатів

Спільні оперативно-розшукові дії прикордонників, поліцейських та співробітників СБУ увінчалися успіхом – неподалік від стаціонарного поста «Нижні Ворота», що на Закарпатті, правоохоронці затримали групу нелегальних мігрантів. Про перебування осіб неслось янської зовнішності поблизу перевалу «Абрамка» прикордонник поінформувач сільський голова. До вказаного місця негайно вибула міжвідомча група. Вартові рубежу затримали українця, котрого раніше вже притягували до кримінальної відповідальності за незаконне переправлення осіб через кордон. Іноземці ж, помітивши правоохоронців, втекли у ліс. Наразі групі оперативного пошуку вдалося затримати 10 нелегалів, з них – 2 громадян Китаю, 3 громадян Бангладеш та 5 громадян В'єтнаму.

Людмила ТКАЧЕНКО

■ є така служба

ЧОТИРИЛАПЕ ВІЙСЬКО

Напередодні Дня прикордонника Голова Держприкордонслужби підписав низку наказів, згідно з якими було заохочено краєвих вартових рубезу. Був серед них і один доволі незвичний документ щодо нагородження медаллю «За віддану службу». Цієї відзнаки удостоєно дев'ять службових собак, які особливо відзначились у справі охорони українського кордону.

Андрій КУЧЕРОВ

КРАЩІ

Один з медалістів – службовий собака ягдгер'ер Каспер, який разом зі своїм наставником старшим прапорщиком Святославом Кондратюком несе службу у відділі «Дякове» Мукачівського загону. У дев'яти випадках він виявив три одиниці вогнепальної зброї, 439 набоїв, гранату РГД-5 та сигарети на загальну суму 60 тисяч гривень.

«Колега» Каспера Діана – спеціаліст з пошуку наркотичних речовин. Вихованка інспектора прикордонної служби відділу «Дергачі» Харківського загону старшого прапорщика Євгена Сеніна у чотирьох випадках виявила 11 кілограмів наркотиків.

Підопічна інспектора відділу прикордонної служби «Добрянка» Чернігівського загону старшого прапорщика Дмитра Матвієнка золотистий ретривер Претті знайшла 56 грамів наркотичної речовини та 12 набоїв. Цих і ще шістьох чотирилапих захисників рубезу нагороджено відомчою медаллю «За віддану службу» II ступеня.

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ: ПРІОРИТЕТИ ЗМІНЕНО

За останні два роки у системі підготовки службових собак відбулися кардинальні зміни. Бойові дії на сході України спричинили активізацію переміщення зброї, наркотиків, боєприпасів та вибухівки, особливо на лінії розмеж-

ування. Тут за допомогою прикордонних собак протягом п'яти місяців цього року вилучено понад три тисячі одиниць боєприпасів, 2,3 кілограма наркотичних речовин, 800 грамів вибухівки, сім одиниць зброї.

Фахівці-кінологи за короткий проміжок часу переглянули та перебудували процес підготовки спеціалістів цього напрямку. Так, у Національній академії Держприкордонслужби змінено підхід до комплектування навчальних груп. Їх почали формувати виключно з інспекторів-кінологів, які проходили службу безпосередньо в підрозділах охорони кордону. Такий підхід сприятиме якісній підготовці майбутніх фахових офіцерів та унеможливе випадковість у виборі професії. Зауважимо, що у Національній академії ім. Б. Хмельницького відбувся достроковий випуск 15 офіцерів-кінологів, у тому числі для Національної гвардії та Управління державної охорони.

У Кінологічному навчальному центрі, який є базовим полігоном для підготовки цієї категорії фахівців, нещодавно розпочався перший етап навчання інспекторів-кінологів із числа військовослужбовців строкової служби. Нині тут отримують профільні знання 70 новобранців, які 12 червня прийняли присягу. До речі, вперше в історії закладу кінологи зачитали присягу і від імені службових собак. Загалом після завершення другого етапу навчання на кордон вирушать 150 кінологів-строковиків.

«Я віддам вам своє життя і нічого не чекаю взамін...» – такі слова присяги віднині промовлятимуть кінологи від імені своїх вихованців.

Протягом перших п'яти місяців 2016 року інспектори-кінологи за допомогою службових собак затримали 115 правопорушників, вилучили 26,7 кілограма наркотичних речовин, 89734 пігулки психотропних речовин, 201 одиницю зброї, 3043 боєприпаси, 2,86 кілограма вибухівки, півтора кілограма прекурсорів, 195,5 тисяч пачок сигарет на чотири мільйони гривень.

ПІДНА ВЗАЄМОДІЯ

Два роки тому наша газета писала про початок перебудови всього навчального процесу в системі підготовки кінологів. Змінювався не тільки освітній напрям: необхідно було збільшити кількість собак для підготовки за програмами мінно-вибухової справи. Але в один момент зробити це було фізично неможливо, враховуючи природу народження і термін виховання чотирилапих помічників.

Начальник кінологічного відділу Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Держприкордонслужби полковник Михайло Вдовенко у своїх коментарях тоді зауважив, що вітчизняні кінологічні спілки та окремі громадяни висловили бажання допомогти прикордонникам. За цей період відомство отримало на безоплатній основі від Кінологічної спілки України та приватних осіб 67 службових собак і різноманітної вузькопрофільної допомоги на 400 тисяч гривень. І така підтримка триває.

Більшість з переданих Службі собак не тільки успішно пройшли курси дресирування, а вже й мають особисті здобутки в охороні державного рубезу.

ВИНЮХАТИ ЗЛОВМИСНИКА

Ефективність застосування службових собак за час проведення антитерористичної операції демонструють наочні приклади. Так, нещодавно у контрольному пункті «Мар'їнка» за допомогою собаки Ільми в легковому автомобілі громадянина України виявлено десять штук набоїв, дві гранати Ф-1 та РГД-5, запали до них, чотири пакетики з наркотичною речовиною.

Довершив цей «арсенал» сховок у музичній колонці, де знайшли 120 патронів.

У контрольному пункті «Зайцеве» за допомогою службового собаки Ділана в легковому автомобілі знайдено три тисячі психотропних пігулок із вмістом наркотичних речовин. А напередодні Великодня у КПВВ «Гнутове» за допомогою собаки Лоти вартові рубезу виявили на тілі людини майже півтора кілограми марихуани.

Є й сумний епізод, пов'язаний із зоною АТО. Рівно два роки тому усі ми стали свідками героїчної оборони Луганського прикордонного загону. Серед його захисників було і двоє інспекторів-кінологів. Коли після чергового обстрілу вони навідалися до вольєра, то побачили, що його закидано гранатами, а собаки мертві. Тоді бійці попрощалися зі своїми чотирилапими друзями. До речі, цим хлопцям після повернення у Великі Мости подарували двох цуценят породи лабрадор.

Підбиваючи підсумки роботи кінологів у зоні АТО, варто зазначити, що крім зброї, наркотиків, боєприпасів та вибухівки, вони разом зі своїми вихованцями виявили понад 196 тисяч пачок сигарет і більше 4700 психотропних пігулок.

Свої професійні навички прикордонники-кінологи продемонстрували і під час проведення спільної прикордонної операції «Кордон – 2016» з 11 по 14 травня. Протягом п'яти днів активних дій виявлено майже сто грамів марихуани, чотири грами гашишу, три ампули опіуму, 224 психотропні пігулки, 930 набоїв, 101850 пачок сигарет на загальну суму два з половиною мільйони гривень. Крім того, службові собаки зна-

йшли чотири порожні схованки, обладнані у транспортних засобах.

ПЕРШІ СЕРЕД СВОЇХ, КРАЩІ СЕРЕД ІНШИХ

У травні в містечку Ірпін'ю, що поблизу столиці, відбулися змагання команд кінологів із службовими собаками митних органів України, Польщі, Білорусі та Молдови з розшуку і виявлення наркотиків, зброї та цигарок. До участі в них було запрошено й команди Північного регіонального управління Держприкордонслужби, Національної поліції і Національної гвардії. За результатами професійних протиборств прикордонні кінологи вибороли перше загальне місце.

Окремий напрямок роботи – патріотичне виховання та просвітницька робота серед юнацтва. Так, 21 та 28 травня на базі Окремої комендатури охорони та забезпечення відбулися показові виступи військовослужбовців Держприкордонслужби, у яких взяли участь кінологи зі службовими собаками.

Було продемонстровано навички із загальної слухняності, пошуку наркотичних та вибухових речовин у багажі, диференціювання запаху, подолання смуги перешкод, затримання та конвоювання правопорушників, елементи циркового дресирування тощо. Присутнім дуже сподобалося шоу, яке влаштували прикордонники та їхні вихованці. Деякі юнаки цікавилися як потрапити служити на кордон разом з чотирилапим другом. Хто зна, можливо, за кілька років на плацу у Кінологічному центрі дехто з цих хлопців скаже від імені свого улюбленця: «Я віддам вам своє життя і нічого не чекаю взамін...».

■ професіонали

САПЕРИ АНДРІЙ ТА ІДА

Майора Андрія Кудінова та його чотирилапу помічницю Іду добре знають бійці, які торік боронили Луганщину. Цей злагоджений саперський тандем за сім місяців служби у зоні АТО знешкодив десятки «пекельних машинок» і вибухонебезпечних предметів.

Роман ТКАЧ

– Моя перша зустріч з Ідою була трохи напруженою. Хіба ж знаєш, як відреагує вівчарка на простягнуту до її лапи руку. Проте контакт налагодився за перших секунд. Причому з радісного виляння хвостом і, як мені здалося, собачої усмішки. Це тому, що характерною рисою мінно-розшукових собак є нульова агресія до людей і здатність працювати в будь-яких умовах.

Господар Іди – Андрій Кудінов – випускник Військового інституту ракетних військ і артилерії Сумського державного університету. Десять років прослужив у Збройних Силах України, а потім вирішив змінити професію і став рятувальником Роменького Міжрегіонального центру швидкого реагування МНС, здобувши перед цим фах кінолога.

2014 року, коли на нашу землю ступили російські окупанти, офіцера запасу мобілізували до лав «зелених кашкетів» – у Сумській прикордонній загін. Оскільки Андрій мав вівчарку, якій на момент призову господаря виповнився один рік, він забрав її з собою. Тим більше, що собака навчена для пошуку вибухових речовин на місцевості. А тренування не можна переривати на довгий час. Тож Андрій з Ідою на сім місяців вирушили на Луганщину.

– У зоні АТО ми перебували з травня по грудень минулого року, – розповідає майор Кудінов. – Я розумів, що для Іди це буде гарна школа, а від неї – велика допомога нашим бійцям та місцевому населенню. У

зоні бойових дій завжди є багато вибухівки і часто відсутні карти мінних полів. Недарма є негласне визначення, що рік війни дорівнює десяти рокам розмінування місцевості, де вона проходила. Луганські фермери, боячись підірватися на мінах, перестали обробляти поля. До нашого прибуття там підірвалися два трактори. Дізнавшись, що Іда мінно-розшукова собака, сільські мешканці стали звертатися до нас за допомогою. В результаті вдалося оглянути три поля загальною площею понад 200 га, на двох з них було виявлено вибухонебезпечні предмети.

– Дуже важливо встановити контакт із собакою, адже тварини досить тонко від-

чувають настрій і на добро завжди відповідають відданістю, – продовжує нахвалювати свою помічницю Андрій Кудінов. – Я розпочав працювати з Ідою, коли вона мала всього два місяці від народження. Спочатку були загальні курси дресури, а згодом ми перейшли на вибухові речовини. Зі щенячого віку в неї була улюблена іграшка. Потім розпочався серйозний процес навчання на основі мотивації цієї обраної нею іграшки. Далі я нарощував роботу Іди із замінниками вибухових речовин. Вихованку постійно треба було зацікавлювати. Тож на заняттях з дресури доводилося щоразу придумувати нове, аби спільна

робота не набридала чотирилапій помічниці. Однак тут потрібно було враховувати особливості характеру пса, адже тварини, як і люди, кожен зі своїм темпераментом та характером.

На моє запитання, що може відчувати його Іда, коли йде «на завдання», Андрій каже, що вибухонебезпечні предмети для собаки – це гра, своєрідний інстинкт мисливця. Шукає вона вибухівку тільки за запахом, рухається зигзагоподібно. Коли знаходить міну, лягає за півметра від неї. Вона знає, що їй заборонено гавкати, активно смикається чи крутиться на місці.

– Нюх чотирилапих саперів у 200 разів перевищує наш людський, – продовжує офіцер. – Вони виявляють вибухонебезпечні предмети за цілим комплексом запахів: вибухівки, корпусу, де вона перебуває, людини, яка її встановлювала, а також свіжовикопаної землі. Кожен вид вибухівки має свій запах. До них я і намагаюся привчати свою Іду. Натренована на мінно-розшукову роботу, вона не в змозі шукати наркотики чи людей.

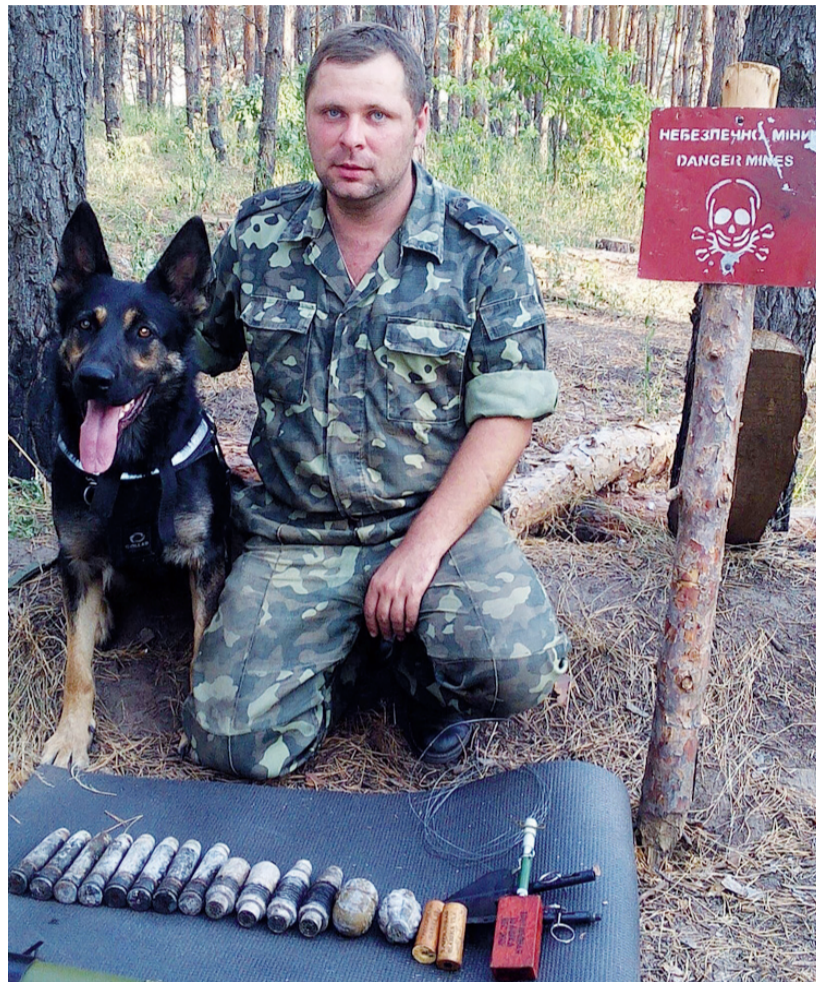
Основну частину занять із собакою Андрій проводить на відкритому повітрі. Живе Іда в квартирі. Там у неї своя кімната, а в інші без дозволу – зась! Господар вівчарки каже, що, незважаючи на титулованих батьків, які мають сертифікати IRO, вона, як і всі собаки, пустунка.

– Ну, якщо вже її «понесло», то караю ізоляцією або забираю улюблені іграшки, – усміхається офіцер-прикордонник.

Незабаром Іда складатиме іспит на слухняність – «собака в місті». Своєрідний тест на керованість псом прийматимуть кваліфіковані судді Кінологічної спілки України. Дивлячись на її професійність, віриться, що Іда витримає його успішно.

Гуляли ми з Андрієм Кудіновим та Ідою не менше години. На прощання кінолог зізнається: «Насправді я дуже щаслива людина, адже це така рідкість, коли твоє захоплення збігається з роботою. І хоча бувають періоди втоми, проте коли бачиш результат, рятуючи людські життя, – це багато чого варте!»

Тож і планує майор Андрій Кудінов підписати контракт, щоб разом із своєю вихованкою Ідою служити країні у такий небезпечний для неї час.

■ народна підтримка

ДІТИ МАЛЮЮТЬ МИР

Оборонно-захисні споруди відділу прикордонної служби «Бронниця» Могилів-Подільського загону набули нового забарвлення – своїми художніми витворами їх прикрасили юні патріоти.

Галина МЕЛЬНИК

Ініціаторами такого військового арт-флешмобу стали начальник відділу «Бронниця» капітан Олександр Осадчук та заступник начальника відділу з персоналу старший лейтенант Тарас Пилипець.

– Міст, який сполучає Бронницю з молдовськими Унграми, має стратегічне значення, тому повинен бути відповідно облаштованим і укріпленим. І хоча прямої загрози наразі нема, захисні споруди на кордоні – необхідна вимога сьогодення. У разі потреби вони мають прикривати нас від обстрілів. На жаль, бетонні укріплення нагадують кожному про війну. Ми

ж хочемо, щоб, перетинаючи кордон, люди отримували лише гарні емоції. Натомість молдовській стороні таким чином висловлюємо нашу дружелюбність і гостинність, – ділиться капітан Олександр Осадчук.

Втілити творчий задум військовим допомогли вчителі образотворчого відділу місцевої дитячої школи мистецтв Людмила Сорочинська та Юрій Кафарський. Вони

організували дітей та попрацювали над ескізами.

– Цього року в нас немає практики, – розповідає Людмила Валентинівна. – Проте діти навіть на канікулах приходять малювати: не хочуть сидіти удома. Тож ми навіть нікого не обдзвонювали. Усі учні підтримали ініціативу прикордонників. Десятеро дівчат і двійко хлопців залишили на оборон-

них плитах малюнки, де поєднані дитяча безпосередність та професійне бачення теми миру.

Прикордонники спостерігали за роботою молоді і широко тішилися з різнобарвного дива, яке оживало під їхніми пензлями. Дивлячись із яким завзяттям діти створюють шедеври, переконувалися, що такі арт-проекти – чудова можливість розвиватися юним талантам.

■ корисно знати

Щоб мобільний не став знахідкою для ворожих спецслужб

1 липня 2015 року Верховна Рада України внесла зміни до статті 143 Закону України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України». Це спрямовано на протидію технічній розвідці супротивника, посилення контролю за витоком інформації, зокрема з районів проведення АТО, а також забезпечення належного рівня її захисту в мережах систем зв'язку силових структур та правоохоронних органів. Відтак Центр протидії інформаційним загрозам Державної прикордонної служби України розробив спеціальну пам'ятку для співробітників відомства, яка допоможе убезпечитися від використання мобільного телефону як джерела інформації для ворожих спецслужб.

ПРАВИЛА ДЛЯ ВСІХ:

- Обмеж спілкування за допомогою мобільного телефону у службових справах, пам'ятай, це – незахищений канал зв'язку.
- Встанови на телефон і SIM-картку код доступу, який захищає збережену на ньому інформацію (адресну книжку, фото, відео, календар, нотатки тощо). Код доступу не дозволить зловмиснику здійснити дзвінок із «сімки» з твоїм номером телефону.
- Месенджери та соціальні мережі збирають інформацію про тебе та всіх, хто є в телефонній книзі, а деякі встановлені на смартфон програми можуть повністю відслідковувати твою активність.
- Надійність та захищеність таких месенджерів як Viber, Skype, Facebook Messenger тощо – ілюзія. Повідомлення з них дійсно важче перехопити, ніж SMS, але вони мають «відмички» (backdoor) у програмному коді. Месенджери рівня Viber глибоко інтегруються із програмним забезпеченням смартфона і дозволяють зчитувати твою адресну книжку, місцезнаходження та службові статуси мобільної мережі.
- Ніколи не внось до списку дані людей, яких не знаєш особисто, навіть якщо у вас є спільні друзі. Он-лайн знайомі насправді можуть бути не тими, за кого себе видають.
- Поширення номера телефону в соціальній мережі допоможе тебе ідентифікувати.
- Не фотографуй і не знімай на відеокамеру телефону нічого, що стосується службової діяльності. Фотографія у військовій формі, розміщена в Інтернеті, збільшує шанси потрапити до баз даних ворожих спецслужб.
- Не роби знімків на місцевості. Такі фото на твоїй сторінці у соціальній мережі можуть відображати характерні особливості рельєфу, сліди від техніки тощо, які не помітні для тебе, але помітні для фахівця.
- При фотозйомці необхідно отримати дозвіл від усіх осіб, які будуть у кадрі. Це стосується як військових, так і цивільних.
- Фотографуватися біля техніки або знімати саму техніку – ЗАБОРОНЕНО. Адаже це дозволить легко її ідентифікувати (порядкові номери, службові індекси, характерні дефекти тощо).
- Відключай геотеги в мобільному телефоні. Саме завдяки їм із точністю до кількох метрів місце фотографування встановлюється на мапі. Програмне забезпечення камер сучасних мобільних телефонів збе-

рігає географічні координати точки, де було зроблено знімок. Така інформація зберігається у файлі із фотографією. Важливо розуміти: коли ти виключаєш геотегування на своєму телефоні, це стосується лише нових фотографій та відео, але не створених раніше.

ПЕРЕД ВІДРЯДЖЕННЯМ У ЗОНУ АТО:

- Запам'ятай та перекажи іншим: у зоні бойових дій КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЕНО використовувати мобільні телефони та інші засоби зв'язку, радіостанції, обладнання Wi-Fi, інші пристрої бездротового доступу, у яких виробником не передбачено від'єднання елемента живлення.
- Якщо у тебе є смартфон – обов'язково візьми із собою ще простий кнопочний телефон. Такий комунікатор необхідно мати для екстрених випадків.
- Придбай додаткові SIM-картки для телефону. Ознайомся з картою покриття операторів та з розділами для абонентів із зони АТО на їхніх офіційних сайтах. Там є корисна інформація.
- Не забудь повідомити своїм рідним та близьким, якими номерами ти будеш користуватися. Краще, щоб вони знали всі твої номери, але домовтеся, що тобі телефонуватимуть лише на один, на інші – лише в екстрених випадках.
- Якщо є можливість – прихопи із дому додатковий акумулятор (не менше 8000 mAh). Батарея із меншою ємністю не буде працювати на морозі.
- Якщо береш із собою смартфон – встанови на нього оф-лайн-карти тієї місцевості, де перебуватимеш. Зроби резервну копію контактів, фото і відео та видали всю інформацію, яка може ідентифікувати тебе або твоїх близьких.

ЯКЩО ТИ В ДОРОЗІ:

- Під час пересувань витягни із телефону акумулятор. Переконайся, що це зробили всі. Передавач мобільного телефону є джерелом випромінювання радіохвиль. Його наявність можна встановити за допомогою простого обладнання. Якщо у лісо-смугі біля дороги раптом з'явилося десять джерел випромінювання – це означає, що там хтось є. Для цього зовсім не потрібно контролювати обладнання мобільного оператора.

- Не використовуй режим «Авіапереліт» замість повного вимкнення. Не користуйся GPS-приймачем телефону для навігації під час бойових пересувань, а використовуй для цього окремий GPS-пристрій.

- Якщо пересування тривале, немає прямої заборони командування на користування мобільним телефоном і ти хочеш повідомити близьким, що із тобою все гаразд, радимо діяти таким чином:

запитай дозволу командира на користування телефоном;

телефонуй під час нетривалої зупинки, а не під час руху колони (це ускладнює визначення напрямку руху). Не забудь вимкнути телефон і витягнути акумулятор після завершення розмови;

якщо не вдалося додзвонитися, надішли близьким SMS. Вони дізнаються, що із тобою все добре, коли їхній телефон з'явиться у мережі.

- Замість телефонних розмов краще надсилай SMS або повідомлення за допомогою мобільних месенджерів. Аби твоїм родичам було простіше зрозуміти, коли ти надіслав SMS, можна додавати дату та час відправлення, до прикладу: «Vsedobre. 02.09.2014 10:20».

ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ У ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АТО:

- Не використовуй SIM-карту корпоративної мережі стільникового зв'язку та функції геолокації особистих радіоелектронних засобів на територіях, де проводяться антитерористичні операції або ведуться бойові дії.

- Використання та зберігання телефонів, що поєднані з елементом живлення, під час виконання завдань з посилення охорони державного кордону, участі в антитерористичних операціях, бойових діях, виконання інших спеціальних завдань можливе лише з дозволу командира.

- За потреби будь готовий здати свій особистий телефон на зберігання у визначене командиром, старшим груп (нарядів, постів, машин тощо) місце або відповідальній особі.

- Саме твій командир, який несе відповідальність за життя підлеглих, визначає місце, час та порядок ведення розмов з рідними та близькими.

- Під час розмови з родичами розповідай тільки про себе. Ні в якому разі не вказуй військові звання, прізвища, імена, по бать-

кові інших, а також номери та назви військових частин, об'єктів, населених пунктів, озброєння та техніки, їх кількість, наявність або відсутність боєкомплекту, побутові питання, які стосуються твоєї служби. Все, про що ти скажеш у зоні АТО, фіксується та буде використане ворогом.

- Спілкуйся займенниками («я», «він», «ти» тощо), не називай імен близьких. Обмежся спілкуванням з одним членом сім'ї. Після розмови від'єднай елемент живлення від телефону.

- Якщо зателефонував невідомий, достатньо сказати «алло». Ти не повинен розповідати, хто ти і де. Про всі дзвінки та SMS від невідомих людей доповідай командирю.

- Сигнал від мобільного телефону та інших пристроїв можна використати, аби зрозуміти, де саме і у який час ці пристрої випромінювали сигнал. Саме тому у випадку тривалого перебування в одному місці (блокпост, посадка, казарми) важливо мінімізувати кількість та тривалість телефонних розмов і тримати мобільний переважно вимкненим.

- Мобільними телефонами краще користуватися біля місць, де їх скупчення є природним (магазин, сільрада). Також краще кожного разу змінювати час дзвінків, аби не було можливості встановити їх графік.

- У випадку спланованої атаки супротивник насамперед подбає про відключення мобільного зв'язку. Також це можуть зробити свої підрозділи для твоєї ж безпеки. Не варто сподіватися на мобільний телефон як на засіб зв'язку в екстрених випадках.

БУДЬ ГОТОВИМ ТА ЗНАЙ:

- Більшість телефонів мають функцію «Скинути до заводських налаштувань». Це означає, що вся інформація у пам'яті телефону знищиться. Варто запам'ятати комбінацію кнопок для цієї функції, аби швидко скористатися нею в екстрених випадках.

- Важливо усвідомлювати, що спеціальне обладнання дозволяє повністю або частково відновити інформацію навіть з відформатованої картки пам'яті, тому не записуй у пам'ять телефону нічого зайвого.

- Якщо ж екстрений випадок таки настане – у першу чергу думай про своє життя та життя товаришів. Телефон можна знищити у будь-який доступний для тебе спосіб.

- Завжди на пам'ять найбільш важливі для тебе телефонні номери. ■

■ 28 червня – День Конституції України

Два десятиліття тому, після 24-ох годин безперервної роботи, Верховна Рада прийняла і ввела в дію Основний закон нашого суспільства.

Клим ВАСИЛЬЄВ

«Народженню» передував тривалий конституційний процес. Прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року поставило перед молодю державою завдання ухвалення нового Основного закону, який став би надійним фундаментом розбудови країни на принципах народовладдя. Бо саме народ визнавався носієм її суверенітету і єдиним джерелом влади. Створена парламентом спеціальна Конституційна комісія, до складу якої увійшли народні депутати, провідні юристи і вчені країни, розпочала роботу над концепцією майбутнього українського державотворення.

1992 року, уже після проголошення незалежності України, офіційний проект нової Конституції у липні було винесено на всенародне обговорення. За декілька місяців до комісії надійшло майже п'ятдесят тисяч зауважень і пропозицій. За їх результатами Верховна Рада постановила запропонований проект доопрацювати.

Проте зрізних причин, як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, конституційний процес загальмувався, якщо не сказати зупинився на деякий час. Це негативно впливало на соціально-політичний стан у державі. Продовжувався економічний спад, знижувався рівень життя людей, зростала криміналізація серед населення. Необхідно було невідкладно розв'язувати наболілі проблеми, адже вирішувалася доля молоді країни, її майбутнє. 11 березня 1996 року Конституційна комісія нарешті схвалила проект Основного закону і передала його на розгляд Верховній Раді, де 24 квітня він був прийнятий за основу. Відбулося це через два з половиною роки після того, як був підготовлений остаточний варіант нової Конституції України.

Ми розуміємо, що найкраще не те, що проголошує, а те як працює Конституція на своїх громадян у сильній, економічно розвиненій країні, єдиній у прагненні кожного її громадянина будувати власне життя і держави загалом у строгій відповідності з Основним законом.

Знову розпочався довгий процес його обговорення у парламенті. До 26 червня Верховна Рада не змогла прийняти жодного розділу з головного документа країни. Його остаточному прийняттю стали на заваді суперечки між різними політичними силами. Тоді Президент України Леонід Кучма, вважаючи неприпустимим затягування конституційного процесу, підписав Указ про призначення Всеукраїнського референдуму з питань затвердження Конституції на вересень того ж року. 27 червня українські парламентарі поновили свою роботу – цього разу на порядку денному стояла Конституція України. Так, після 24 годин безперервної роботи, о 9 год. 18 хв. 28 червня 1996 року Верховна Рада України прийняла і ввела в дію Основний закон нашої держави, за який проголосувало 315 народних депутатів.

Образно кажучи, українська Конституція пройшла тернистий і далеко не однозначний шлях підготовки до її життєздатності. Співвітчизники, яким за тридцять, добре пам'ятають усі перипетії прийняття Основного закону. Після нічних гарячих

обговорень ледве не кожної букви в ньому, депутати Верховної Ради зустріли ранок нового дня бурхливими оплесками – віднині суверенна держава має свою Конституцію. Обнадійливо, не приховуючи свого задоволення, сприйняло цю подію українське суспільство.

Нині минає двадцять років з того дня. В країні уже виросло нове покоління її громадян. Що для них, як і для старшого покоління, особисто означає День Конституції України? Це дійсно свято для кожного українця чи просто додатковий день до календарних вихідних? Автору цих рядків мимоволі довелось стати свідком неочікуваної дискусії, що виникла біля каси Ощадбанку, у черзі платників комунальних платежів. Бідкаючись про захмарні ціни на полуниці, черешні, гречку та інші продукти, короткі словесні ремарки усе частіше зводились до одного: «Як жити далі, з першого липня ціни на газ, опалення, воду й електрику підніматимуть удвічі?..».

– Субсидії виручать – прозвучало чиясь заспокійливе.

– Ага, жди, поки за борги квартиру не відберуть. По телевізору уже показували...

– Ось так і створюються панічні настрої, – каже, оглядаючись до мене молодий чоловік, який тримає за руку сина-дошколярика. І продовжує, уже звертаючись до інших: від переживань легше не буде. Краще налашто-

уватися на вихідні – будемо аж чотири дні відпочивати.

– З якого це приводу? – здивовано оглядає нас обох круглолида пані з першою засмагою на обличчі.

– Із того, що свято Дня Конституції маємо відзначати, – пояснює мій сусід по черзі.

Одні схвально кивають головою, мовляв, знаємо. Інші, їх менше, здивовані: «Ти дивись, а ми й забули...».

Тепер розмова спрямовується в інше русло – про Конституцію.

...Дісталось їй того дня від киян. Як зазначено в Основному законі, до головних його положень належать норми, що визначають загальні засади державного ладу України. Згідно зі ст. 1 Україна є суверенною і незалежною, демократичною, правовою, соціальною державою. Її демократичну суть конкретизує ст. 5, проголошуючи Україну республікою за формою правління, а також закріплюючи в ній принципи народовладдя. Народ визнається носієм суверенітету і

всюди треба платити, і про казнокрадство чиновників у владних структурах, про розшарування суспільства на мільйонерів, котрих стає як грибів після дощу, та різке збільшення бідних верств населення. Про захист честі та гідності, мовляв, і говорити нічого – судова система прогнила наскрізь. Корумпованість та необхідність очищення її рядів уже стали в суспільстві притчею во язицех. То коли ж влада наведе порядок?..

Довго ще б дискутували між собою мої співвітчизники, шукаючи відповіді на своє, наболіле у щоденних турботах про день завтрашній. Аж поки молода жінка-касір, піднявшись з робочого місця, не нагадала присутнім, що вони заважають їй працювати. Потім, стомлено усміхнувшись, висловила і свою думку: «Усе найкраще у нас з вами попереду. І Конституцію нашу ще будемо он як хвалити...».

У задушливій залі враз запала тиша. Склалося таке враження, ніби усі наре-

Після нічних гарячих обговорень ледве не кожної букви в Основному законі, депутати Верховної Ради зустріли ранок нового дня бурхливими оплесками – віднині суверенна держава має свою Конституцію.

єдиним джерелом влади. Про те, що вона є соціальною державою констатує ст. 3 Конституції, де сформульовано принцип, за яким «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю... Держава відповідає перед людиною за свою діяльність».

Як усе це відображається у житті пересічного українця? Згадали у черзі й про медичне обслуговування, за яке

шті отримали відповідь на свої запитання. Хоча ми розуміємо, що найкраще не те, що проголошує, а те як працює Конституція на своїх громадян у сильній, економічно розвиненій країні, єдиній у прагненні кожного її громадянина будувати власне життя і держави загалом у строгій відповідності з Основним законом. Поки що нам, українцям, похвалитися нічим. Тож святкувати День Конституції будемо з вірою у краще майбутнє. ■

28 червня 1996 року. Після прийняття Конституції народні депутати підкидають одного з доповідачів проекту Основного закону Михайла Сироту

ВИМІР ДЕРЖАВНОСТІ

